

[Else-Merete Ross.]

„frembringelser, der afspejler en vis kreativ virksomhed bag fremstillingen“, hvor kunstfondens kriterium er kunstnerisk kvalitet.

Ministeren har givet folketinget en redegørelse for en kommende radiospredningslov og dens mange problemer og gjort det for at skabe grundlag for en åben debat, hvoraf man kan drage en række konklusioner. Kunne ministeren tænke sig at gøre noget tilsvarende et godt stykke tid før den endelige revision af kunstfondloven? Det vil jeg meget gerne have et svar på.

Foruden de spørgsmål, jeg har berørt, må der ved revisionen tages stilling til, om kunstfondens midler fortsat skal benyttes til støtte for efterladte også efter gennemførelse af fuld folkepension. Der må tages stilling til, om kunstfondens midler kan bruges til kunstformidling, eller om det er andre institutioners opgave. Jeg tænker her f. eks. på støtte til, at en kunstner kan holde en udstilling, en forfatter en oplæsningsaften, musikere give koncerter.

Der må også tages stilling til, om man kunne tænke sig en decentralisering af kunstfonden, så det øvrige land ikke havde på fornemmelsen, at for meget styres fra København.

Jeg kunne opregne et helt katalog af spørgsmål, der har været fremme i debatten om kunstfonden, men skal slutte her med ønsket om, at så mange som muligt af de spørgsmål, der har været fremme, må finde en klar løsning og formulering i den reviderede lov, selv om det skulle ende med det resultat, at det blev en helt ny kunstfondlov.

Per Dich: Det lovforslag, vi behandler her, drejer sig, som det fremgår af ministerens fremsættelsestale og de tidligere ordførertaler, i virkeligheden om en almindelig ajourføring af de beløb, som loven fra 1969 bevilger til kunstfonden, således at der gives kunstnerne kompensation for den almindelige pris- og lønudvikling, der har fundet sted i de forløbne år.

Ministeren udskyder hermed den lovede revision af loven, som skulle have fundet sted senest i folketingsåret 1972-73. Mit parti kan tiltræde reguleringerne, men må beklage, at den efter vor mening højst tiltrængte revision af loven bliver udskudt.

Når vi finder det betænkeligt, er det ikke

kun eller først og fremmest ud fra betragtninger om størrelsen af den økonomiske støtte, der gennem kunstfonden ydes til det, der i formålsparagraffen hedder „fremme af dansk skabende kunst inden for den bildende kunst, den litterære kunst og tonekunsten“. Det er i mindst lige så høj grad ud fra en voksende tvivl om, hvorvidt kunststøtte i den form og efter de retningslinjer, som loven om Statens Kunstfond indeholder, overhovedet virker efter sin hensigt. Vi nærer en stadig stigende ængstelse for, at Statens Kunstfond ikke fremmer, men bevarer, at den ikke formidler, men uddyber kløfterne, at den snarere fremmer finkultur end folkekultur, og at den virker centraliserende i stedet for decentraliserende på kulturlivet i vort samfund. Med andre ord, vi mener, at der vil være al mulig grund til en tilbunds-gående diskussion af principperne for samfundets økonomiske støtte til kulturaktiviteter i dette land og ikke mindst en diskussion om, hvilke områder og især måske hvilke nye områder der har krav på støtte. Jeg kan derfor tilslutte mig hr. Lembourns tanker om det gavnlige i en redegørelsesdebat om disse forhold her i tinget.

Jeg vil understrege, at vi ikke med dette sætter spørgsmålstegn ved nødvendigheden af en støtte til kulturlivet her i landet, vi mener endda, at støtten formodentlig bør være endog betydelig større. Men en gennemgang af Statens Kunstfonds virke i de forløbne år viser med megen tydelighed, at samfundet har fået afløb for sin dårlige samvittighed på det kulturpolitiske område ved en betydelig økonomisk støtte til, hvad jeg fristes til at kalde den statsautoriserede finkultur. Man har med andre ord gennem disse støtteordninger, hvor støtten gives individuelt, ofte efter lidt tvivlsomme kvalitetskriterier, givet yderligere privilegier til en i forvejen privilegeret, relativt snæver gruppe af etablerede kunstnere. Man har præmieret succesen.

Hermed har man hæmmet en lang række utraditionelle kulturaktiviteter, som bevilingsmæssigt må siges at være hjemløse, og samtidig har centraliseringen af kulturstøtten nok i høj grad nedsat den organisatoriske aktivitet fra kunstneres egne organisationer og fra enkelte grupper af kunstnere.

Mere og mere tyder på, at kulturstøtten